

Oponentský posudek na rigorózní práci

Autorka rigorózní práce: Mgr. Erika Bártová

Název rigorózní práce: Analýza procesu inkluzivního vzdělávání žáků s mentálním postižením v třídách běžných základních škol.
Inclusive education process analysis of mentally disabled regular primary school students.

Oponentka rigorózní práce: PaedDr. Jaroslava Zemková, Ph.D.

Předložená rigorózní práce představuje jedno z velmi aktuálních témat současné speciální pedagogiky – psychopedie. Autorka se tímto problémem zabývá dlouhodobě.

Teoretická část je vytvořena na základě analýzy odborné literatury a dalších zdrojů. Tvoří ji čtyři kapitoly, které na sebe logicky navazují, ale mají mnohde velmi široký záběr. První kapitola obsahuje vymezení terminologických pojmů, modely vnímání mentální retardace, historiografické údaje a popisuje úlohu rodiny v životě dítěte s mentálním postižením. Druhá kapitola je zaměřena na integraci a inkluzi, na legislativní rámec vzdělávání a na integrační trendy v Evropě. Třetí kapitola se věnuje edukaci žáků s mentálním postižením v běžných základních školách. Ve čtvrté kapitole je zdůrazněna úloha poradenského systému při integraci, inkluze je opomenuta, lze doplnit při obhajobě práce. Autorka prokázala velmi dobrou orientaci v řešené problematice. Mnohde však práce sklouzává do popisné roviny.

Praktická část je členěna do šesti kapitol. Cílem průzkumu bylo analyzovat problematiku integrace žáků s mentálním postižením do hlavního vzdělávacího proudu, zhodnotit její přednosti a upozornit na možné nedostatky. Autorka si stanovila parciální cíle průzkumu a průzkumné teze. Snažila se přiblížit proces integrace na dvou konkrétních základních školách. Zpracovala dvě případové studie integrovaných žáků.

Součástí průzkumného šetření byla i analýza vrstevnických vztahů mezi intaktními a integrovanými žáky, analýza rozhovorů s rodiči a učiteli integrovaných žáků. Těžiště práce vidím v návrzích a doporučeních pro školu, pro učitele a pro rodiče. Postrádám diskusi k dané problematice, je možné rozvinout při obhajobě práce.

Rigorózní práce má 186 stran textu. Seznam literatury a prameny jsou pro danou problematiku dostačující, obsahují tituly české i ze zahraničí. V práci je zařazeno sedm příloh, které ji celkem vhodně doplňují.

Otázky k obhajobě:

- Uveďte podle Vás tři nejzajímavější projekty z obou základní škol
- Jak souvisí vytváření přátelského klima ve třídě/škole s procesem integrace/inkluze?
- Jakou sociometrickou metodu jste použila (název) a zdůvodněte její preferenci. Uveďte další vhodné sociometrické metody, které by bylo možné použít vzhled k věku žáků, k řešené problematice a ke stupni mentální úrovně integrovaných žáků.
- Uveďte závěry šetření, ke kterým jste došla.
- Máte nějaké vlastní zkušenosti z integrace nebo inkluze žáků s mentálním postižením v nějaké evropské zemi? (buď praktické, nebo alespoň teoretické)

Pozn. Je vhodné na str. 106 uvádět tragickou událost, ke které došlo na pražské škole? Jak to souvisí s řešenou problematikou? Tato konkrétní poznámka dokladuje skutečnost, která je v posudku výše, že práce má v mnohých pasážích široký záběr a autorka místy zbytečně zachází do podrobností.

V příloze E (dotazník pro spolužáky integrovaných žáků) nemusí být uvedeny obě jména, když na pražské škole je integrován žák a na benešovské škole žákyně? Nemátlo to spolužáky při vyplňování?

Závěr: Text rigorózní práce splňuje požadavky na tento typ prací.

Rigorózní práci Mgr. Eriky Bártové doporučuji k obhajobě v rámci rigorózního řízení.

V Praze 1. 8. 2013

.....
PaedDr. Jaroslava Zemková, Ph.D.